

Foto: *Photinia villosa* (glansmispel) HJA

GEOGRAFISK HAVES VENNER

Nyhedsbrev nr. 4 – 2014

www.geografiskhavesvenner.dk

Geografisk Have - en oplevelse hele året

Af Hans Jørn Anhøj

Efter den bedste sommer i mange år er de grå og våde dage nu over os, men foreningen Geografisk Haves Venner går vinteren i møde med et godt udgangspunkt for det kommende år.

I det sidste år er antallet af medlemskaber steget lidt til 492 - heraf 342 familiemedlemsskaber, der bringer det samlede medlemstal op på over 800.

Opsparingen til støtte for opførelse af en ny indgangsbygning har netop rundet 1 million kr. Som det fremgår af et andet indlæg, har også frivilligruppen præsteret særdeles fint i år.

Der er 7 lange måneder fra sæsonlukning 30. september til hovedlågen åbner på ny 1. maj. Det skal dog ikke afholde dig fra gode oplevelser i Geografisk Have, for som sædvanlig er der normalt uofficielt adgang gennem den lille låge ved hovedindgangen.

Jeg vil takke alle jer (over 800) for den opbakning til Geografisk Have, jeres medlemskab af GHV er et udtryk for, idet jeg håber, at I også vil være med til næste år!

Der er brug for os alle.

Glædelig jul og godt nytår!

Foto: Tine M. Kierkegaard

Frivilligt arbejde i Geografisk Have

Af Mona Bak

Sæson 2014 er slut, haven forbereder sig til vinterhi, og det samme gør de frivillige. Det er 6. sæson, hvor Frivilligruppen har været med.

Med et tilbageblik er gruppen vokset fra 8 til ca. 30 personer. Timetallet er i samme stigende målestok, og slutresultatet i år for arbejde på mandage og torsdage fra kl. 9.30 – 12.00 løber op på ca. 1000 timer.

Dertil kommer yderligere ca. 400 timer for gruppens medvirken ved div. arrangementer.

De 2 markeder i GH, som GHV står for er ikke medregnet i ovennævnte tal.

Opgaverne er af meget variabel karakter og udføres i samarbejde med gartnerne; dog er det frivilligheden og lysten, som er drivkraften.

Motivationen kommer af en fælles natur- og haveinteresse; men arbejdsfællesskabet i gruppen har bestemt også stor betydning.

Aktivitet i frisk luft giver en naturlig træthed, og når vi mødes, er der altid plads til kaffepause og snak midt i arbejdsforløbet.

På gensyn i Geografisk Have sæson 2015.

Har du spørgsmål ang. gruppens arbejde, er du velkommen til at kontakte

Hans Jørn Anhøj – tlf. 23 45 87 04,

Mona Bak – tlf. 22 33 86 28

eller info@geografiskhavesvenner.dk

Foto: H S Højvælde

Markeder i Geografisk Have 2014

Af Hans Jørn Anhøj

Plantemarkedet grundlovsdag og høstmarkedet, første søndag i september, er faste og velbesøgte begivenheder.

Det er dog også de mest arbejdskrævende opgaver for bestyrelsen og mange hjælpere, men oplevelsen, overskuddet og den kendsgerning, at markederne tegner sig for mindst 10% af Geografisk Haves samlede besøgstal, giver lyst til at tage en tørn mere næste år!

For første gang i den tid GHV har afholdt markeder var vejret i år halvdårligt ved såvel plantemarkedet grundlovsdag (10 mm regn) som høstmarkedet 7. september.

Det påvirkede besøgstallet, der for de to markeder tilsammen udgjorde ca. 6.000.

Det samlede overskud for begge markeder blev omkring 200.000 kr., når entréindtægten medregnes – og det er jo egentlig ikke så dårligt.

Når de to markeder på trods af vejret havde pænt besøg, kan en årsag være, at mange havefolk ved, at markederne i Geografisk Have altid gemmer på en eller flere planter, man absolut ikke kan undvære i egen have.

Og så betyder en regnbyge ikke alverden.

Vandgran *Metasequoia glyptostroboides*

Af Trine Sofie Nielsen

Vandgran (*Metasequoia glyptostroboides*) er et løvfældende nåletræ. Det er hjemmehørende i Kina og har været dyrket i Danmark siden 1948.

Foto:
Hans
Jørn
Anhøj

Historie

Vandgran blev (gen)opdaget i Kina i 1941, hvor man fandt bevoksninger i Sichuan- og Hubei-provinserne. Man troede ellers, træet var uddødt på daværende tidspunkt, og kendte det kun fra forsteninger.

Området er lavtliggende slettelandskab bestående af bakker og flodsletter omgivet af bjerge. Meget af områdets undergrund består af sandsten og skifer, som er grundlaget for den frugtbare jord, hvor jorden dyrkes i terrasser. Træerne vokser i bakkerne på den mineralrige og fugtige bund. Klimaet er subtropisk med kølige vintre og varme somre. Den årlige nedbørsmængde er omkring 1000 millimeter.

Den lokale befolkning kaldte træet for vandlærk, og brugte træets løv som foder til deres kreaturer.

I 1944 blev arten beskrevet af professor W.C. Cheng, og i 1947 blev arten indført i Danmark. I Arboretet i Hørsholm, Forstbotanisk Have i Charlottenlund og i Botanisk Have i København findes der flere træer, som stammer fra de første frø, der kom hertil fra Kina. Træerne er altså i dag 67 år gamle. Den ældste vandgran i Geografisk Have er plantet i tresserne.

Vækstform

Vandgran er et smalt, åbent, kegleformet træ med mest opstigende grene. Hvis træet står i skygge, er forgreningen mere sparsom, og mere vandret udstående. Hos de store træer er de nederste 2 meter af stammen stærkt fortykkede og furet af lange, snoede sprækker, og ofte med store fordybninger under grenbaserne. Herover afsmalnes træet jævnt.

Foto: H S Højvælde

Hos unge træer er stamme og grene blegt orange-brune med store, mørkere afskallende flager.

På ældre træer er stammen og grenene mørkt rød-brune eller gråbrune med svage furer og lidt trævede. Hvor den ydre bark skaller af i strimler, blottes inderbarken, der har en stærk, rustbrun farve.

Dyrkning og anvendelse

Vandgran er let at formere vegetativt, uproblematisk at dyrke og et hurtigvoksende træ. På god, fugtig bund og i læ helt op til 1 meter om året. Det vokser bedst i læ og varme, foretrækker god muldjord, gerne fugtig bund og sol – halvskygge.

Som havetræ har vandgran den skavank, at det ofte springer ud før den sidste nattefrost, men kan hurtigt kompensere eventuelle skader ved at sætte flere kviste. Træet kan både tåle klipning og beskæring. Da arten kom til Danmark blev det først kun plantet i parker, senere i haver, men siden er brugen af træet

blevet udvidet, og man kan nu se det anvendt også som hækplante og som vejtræ.

Nye tider i Geografisk Have

Af Hans Jørn Anhøj

Fra 1. januar 2015 forventes Geografisk Have at være omdannet til en selvstændig virksomhed med egen bestyrelse.

Det er Kolding byråds kulturudvalg, hvorunder haven nu hører, der på mindre end et år fra sin tiltrædelse er nået frem til en indstilling om, at Geografisk Have bør være en selvejende institution. Med forventning til, at byrådet har tilsluttet sig Kulturudvalgets indstilling, vil man kunne læse mere om dette og andet vedrørende overgangen til selvejende institution på foreningens hjemmeside på adr.: <http://www.-geografiskhavesvenner.dk>

Kolding Kommune vil fortsat være hovedbidragyder til havens driftsbudget og derfor have en stor interesse i Geografisk Have. Den lokale forankring er god og naturlig i og med, at hovedparten af Geografisk Haves besøgende er fra Kolding og omegn.

Vi har i bestyrelsen for GHV anbefalet omdannelsen til selvejende institution. Først og fremmest fordi, der dermed bliver bedre mulighed for at få gennemført og fulgt op på en langsigtet planlægning af såvel driftsmæssige forhold som udviklingsprojekter - og ikke mindst for at få skaffet økonomi til planernes realisering fra fonde m.fl.

Foto: H S Højvælde

Vinterhaven og lidt tal

Af Tine M. Kierkegaard

Igen er en fantastisk sæson slut med 117 arrangementer plus det løse.

Haven vil, når 2014 er omme, have været åben i 314 dage. Vi fik dog ikke så mange gæster i sæsonen i år som sidste år, nemlig omkring 46.000.

Vi kan se af statistikken, at faldet i besøgstallet primært skyldes 3000 færre gæster i juli pga. det gode vejr og knap 2000 færre gæster til plantemarked samt et mindre fald i antallet af gæster til Skt. Hans. De to sidste pga. dårligt vejr.

Med fare for at gentage mig selv, vil jeg endnu en gang rette en stor tak til de frivillige, der har lagt ufattelig mange timer i haven i år, og uden hvis hjælp vi slet ikke havde nået så meget, som tilfældet er.

Vi afprøvede i år et mindre arrangement i efterårsferien, hvilket brugerne tog godt imod og kan konstatere, at trods mange arrangementer i Kolding i øvrigt, kan vi stadig tilbyde noget, som de andre ikke kan, nemlig formidling af planter og dyr i rolige omgivelser.

Lige nu er haven så smuk som altid om efteråret med skønne høstfarver, så kom endelig herud og nyd de gode dage, årstiden stadig giver os.

Vi er dog noget længere fremme end i Østrigs hovedstad, Wien, hvor jeg netop har været på besøg i byens Botaniske Have.

En selvstændig organisation, som fungerer på 12. år

Vi står på tærsklen til måske at blive det, og det var meget spændende at høre om deres erfaringer. Afgørelsen for vores vedkommende træffes først i Byrådet den 24. november.

Endelig skal jeg minde om det meget efterspurgte julearrangement, der afholdes den 13. december,

Light-festival i haven

Tors- til lørdag d. 11.-13. december kl. 16-20

Der er brug for hjælpere til at tælle besøgende

alle tre dage og til at servere varm gløgg og

lune æbleskiver d. 13. dec.

Tilmelding: **Mona Bak** (tlf. 22 33 86 28)

som en del af *Kolding Light-festival*.

Geografisk Haves Venner vil stå for æbleskiver og gløgg, og Karin Møller (beklædningsdesigner og frivillig) vil lave et ganske særligt juletræ, mens væksthusene igen vil blive illumineret.

Foto: *Tine M. Kierkegaard*

Dahliakåringen 2014

Af *Tine Kierkegaard*

Så kom dagen for årets sidste event og dermed dahliakåringen. I år var der et stort spring fra nummer et til de to næste.

1. **Blue Record** en storblomstret, kaktustype på 15cm, blomstring jul.-nov., højde 45cm.
2. **Princess** en happy singletype, enkelt, hvidlig blomst på 8-10cm, blomstring jul.-nov., 80cm
3. **Go Go White** en storblomstret, hvid, dekorativtype på 12-15cm, blomstring i jul.-nov., 60cm

Julegaveidé!!!

Har du tænkt på, at et medlemskort til Geografisk Haves Venner ville være en meget velkommen julegave til én, som holder af Geografisk Have.

Pris: enkeltmedl. Kr. 210

Pris: par og sambo Kr. 320

Bestil på www.geografiskhavesvenner.dk